

Influensarapport för vecka 7, 2018

Denna rapport publicerades den 22 februari 2018 och redovisar influensaläget vecka 7 (12-18 februari).

Uppdaterat 13:45, 180222 med WHO:s beslut om vaccinstammar till nästa säsong.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Vad visar övervakningssystemen?	3
Lägesbeskrivning	4
Läget i världen	4
Special: Åldersfördelning bland laboratorieverifierade influensafall och bland intensivvårdade patienter	5
Special: Vaccinationseffekt	8
Fördjupad statistik	9
Laboratoriebaserad övervakning.....	9
Sentinelprovtagning inom öppenvård och på barn- och infektionskliniker	15
SIRI	17
1177 Vårdguiden på telefon.....	18
Webbsök.....	19

Sammanfattning

Samtliga övervakningssystem visade att influensaaktiviteten fortsatte på hög nivå under vecka 7. Antalet rapporterade fall från landets laboratorier ökade och nådde en mycket hög nivå jämfört med tidigare säsonger. Andelen positiva prover steg och nådde för första gången en hög nivå. Antalet prov analyserade för influensa fortsätter att öka och överstiger med stor marginal det som setts under tidigare säsonger. Inte sedan pandemin 2009 har så många prover analyserats för influensa under en och samma vecka. En anledning till den ökade provtagningen de senaste säsongerna är den ökade tillgängligheten av snabba laboratorieanalyser för influensa inom vården.

Det är fortsatt influensa B/Yamagata som dominerar spridningen, men även influensa A ökar. Totalt 2109 fall av laboratorieverifierad influensa under vecka 7, varav 1645 influensa B fall och 464 influensa A fall. Även i övriga Skandinavien dominerar influensa B/Yamagata och en ökande aktivitet ses. I veckans specialavsnitt kan du läsa mer om åldersfördelningen bland de laboratorieverifierade influensafallen och bland intensivvårdade patienter samt om vaccinationseffekten denna säsong.

I takt med att antalet influensafall ökat har även antalet förskrivna antivirala mediciner ökat, vilket är positivt. Vi vill fortsatt belysa vikten av tidig antiviral behandling för patienter med misstänkt influensa som är svårt sjuka eller tillhör en riskgrupp för svår influensasjukdom, oavsett vaccinationsstatus. Majoriteten (53 %) av de intensivvårdade patienterna med influensa som hittills rapporterats under säsongen via Svenska Intensivvårdsregistrets Influensaregistrering (SIRI) har varit 65 år eller äldre, men ungefär en femtedel (39 patienter) har varit under 40 år. Av patienterna under 40 år är det cirka 28 procent som tillhör en riskgrupp. Av de som är mellan 40 och 64 år är det cirka 61 procent som tillhör en riskgrupp.

- [Läs mer om Läkemedelsverkets rekommendationer för behandling och profylax med antivirala medel](#)

Nytt! Denna vecka har Världshälsoorganisationen WHO haft möte för att besluta om vilka stammar som ska ingå i vaccinet för norra halvklotet säsongen 2018-2019. Vid mötet beslutade WHO¹ att nedanstående stammar rekommenderas att ingå i norra halvklotets vaccin för influensasäsongen 2018-2019:

- A/Michigan/45/2015 (H1N1)pdm09-lik virus
- A/Singapore/INFIMH-16-0019/2016 (H3N2)-lik virus
- B/Colorado/06/2017-like virus (linjetyp B/Victoria).

I det kvadrivalenta vaccinet är rekommendationen, förutom de tre ovanstående, ett B/Phuket/3073/2013-lik virus (linjetyp B/Yamagata).

¹ http://www.who.int/influenza/vaccines/virus/recommendations/2018_19_north/en/

Vad visar övervakningssystemen?

I tabellen sammanfattas övervakningsdata för respektive system. Läs mer om systemen [här](#).

Tabell 1. Övervakningsdata för aktuell vecka per system.

Övervakningssystem	Vecka 7	Förändring mot föregående vecka
Laboratiebaserad övervakning	2 109 fall, varav: 464 influensa A 1 645 influensa B	Trend: ökning
	5 584 prover 37,8% positiva	Trend: ökning
Sentinelprovtagning	41 fall, varav: 1 A/H1N1pdm09 5 A/H3N2 0 B-Victoria 35 B-Yamagata	Trend: minskning
	75 prover 54,7% positiva	Trend: minskning
SIRI - Svenska Intensivvårdsregistrets Influensaregistrering	Kumulativt har 208 intensivvårdade patienter rapporterats sedan vecka 40, 2017, varav: 3 A/H1N1pdm09 8 A/H3N2 46 influensa A (ej subtypad) 151 B	*
Överdödlighet	Ingen signifikant överdödlighet uppmätt sedan vecka 40, 2017. **	*
1177 Vårdguiden på telefon (Hälsoläge)	8,9% samtal om feber hos barn Aktivitet: medelhög	Trend: oförändrat
Webbsök för influensa	Aktivitet: mycket hög	Trend: ökning

* Ej relevant på grund av fördröjning i systemet.

** Fördröjning gör att data för aktuell vecka och uppskattad överdödlighet är preliminär.

Lägesbeskrivning

Samtliga övervakningssystem visade att influensaaktiviteten fortsatte på hög nivå under vecka 7. Antalet rapporterade fall från landets laboratorier ökade och nådde en mycket hög nivå jämfört med tidigare säsonger. Andelen positiva prover steg och nådde för första gången en hög nivå. Antalet prov analyserade för influensa fortsätter att öka och överstiger med stor marginal det som setts under tidigare säsonger. Inte sedan pandemin 2009 har så många prover analyserats för influensa under en och samma vecka (vecka 7 2018: 5584, vecka 46 2009: 5465). En anledning till den ökade provtagningen de senaste säsongerna är den ökade tillgängligheten av snabba laboratorieanalyser för influensa inom vården. Under vecka 7 var incidensen högst i Svealand med 23 fall per 100 000 invånare, följt av Götaland och Norrland med 20 respektive 18 fall per 100 000.

Inom sentinelprovtagningen analyserades 75 prover under vecka 7, varav 41 var positiva (55 %). Av dessa var 35 B/Yamagata, 5 influensa A(H3N2) och 1 influensa A(H1N1)pdm09.

Webbsök ökade under vecka 7 och visade på en mycket hög aktivitet av influensa medan andelen samtal till 1177 angående feber bland barn var oförändrad och visade på en medelhög influensaaktivitet. Andelen samtal om feber bland vuxna ökade dock och ligger något högre än tidigare säsonger.

Folkhälsomyndigheten följer intensivvårdade patienter med influensa via SIRI. Hittills under säsongen har 208 intensivvårdade patienter rapporterats, varav 151 patienter insjuknat med influensa B och 57 patienter med influensa A. Läs mer i veckans specialavsnitt nedan.

Läget i världen

I övriga Norden dominerar också influensa B/Yamagata och influensaaktiviteten ökar. I Danmark och Norge ökade antalet fall av influensa under vecka 7 och nådde en hög nivå. Även i Finland rapporterades en hög nivå av influensaaktivitet medan det avtar på Island sedan några veckor.

På Europeanivå rapporterades fortsatt en utbredd influensaaktivitet. De flesta länderna rapporterade en medelhög aktivitet under vecka 6, men flera länder, däribland Sverige, Finland, Tyskland, Irland och Slovakien rapporterade en hög aktivitet. Endast Luxemborg och Albanien rapporterade mycket hög aktivitet. Andelen prover inom sentinelövervakningen som var positiva för influensa var 51 %, en minskning från 55 % vecka 5. Fortsatt dominerar influensa B, med 58 % inom laboratorieövervakningen och 67 % inom sentinelövervakningen.

I USA avtog antalet fall av influensa A under vecka 6 medan antalet influensa B ökade, vilket inte är ovanligt under senare delen av en influensasäsong. Säsongen har dominerats av influensa A(H3N2) och varit intensiv. I Kanada har ett ökat antal influensa B fall rapporterats sedan årsskiftet och dessa är nu på hög nivå jämfört med föregående säsonger samtidigt som det fortfarande är mycket influensa A(H3N2). Såsom i Europa är det främst influensa B/Yamagata som ses bland influensa B-fallen. Det är stora regionala skillnader i dominerande virus.

Veckorapporten från ECDC och WHO-Europa som visar influensaaktiviteten i Europa publiceras varje fredag på webbplatsen <http://flunewseurope.org/>

Special: Åldersfördelning bland laboratorieverifierade influensafall och bland intensivvårdade patienter

Hittills har influensa B dominerat under influensasäsongen 2017-2018 och utgjort 78 % av de laboratorieverifierade proverna. Av de prover som linjetypats har alla varit B/Yamagata. Åldersfördelningen bland de laboratorieverifierade fallen av influensa B visar att nära hälften (49 %) återfinns bland personer 65 år eller äldre följt av personer 40-64 år (26 %), se Tabell S1. Även sett till antalet fall per befolkningensmängd i respektive åldersgrupp är personer 65 år och äldre hårdast drabbade av influensa B med en incidens på 180 fall per 100 000 invånare. Inom denna åldersgrupp är incidensen högst bland personer 85 år och äldre med en incidens på drygt 400 fall per 100 000 invånare. Medianåldern för influensa B är 63 år och 66 år för influensa A. Könstillfördelningen är jämn.

B/Yamagata är sedan tidigare känd för att främst drabba barn och unga vuxna när det cirkulerar i samhället men personer i dessa åldersgrupper klarar ofta av influensa hemma och behöver inte uppsöka sjukvård. Att det ofta är yngre åldersgrupper som drabbas återspeglas inte i åldersfördelningen av de laboratorieverifierade fallen som främst består av sjukhusvårdade patienter.

Även bland intensivvårdade patienter med influensa som hittills rapporterats via Svenska Intensivvårdsregistrets Influensaregistrering (SIRI) ses en majoritet av patienterna (53 %) i åldersgruppen 65 år och äldre, se Tabell S2. Medianåldern för influensa B är 67 år och 64 år för influensa A. Könstillfördelningen är jämn. Hittills under säsongen är antalet patienter som intensivvårdats lägre jämfört med motsvarande veckor under den intensiva influensasäsongen 2015-2016 då influensa A(H1N1)pdm09 dominerade spridningen. Ungefär två tredjedelar av patienterna intensivvårdas fortfarande.

Av alla intensivvårdade har 157 patienter (75 %) tillhört minst en medicinsk riskgrupp eller varit 65 år eller äldre. Ungefär en femtedel (39 patienter) av de intensivvårdade patienterna har varit under 40 år. Av dessa är det cirka 28 procent som tillhör en riskgrupp. Av de som är mellan 40 och 64 år är det cirka 61 procent som tillhör en riskgrupp.

Tabell S1. Antal och incidens av laboratorieverifierade influensafall per åldersgrupp och influensatyp, kumulativt denna säsong.

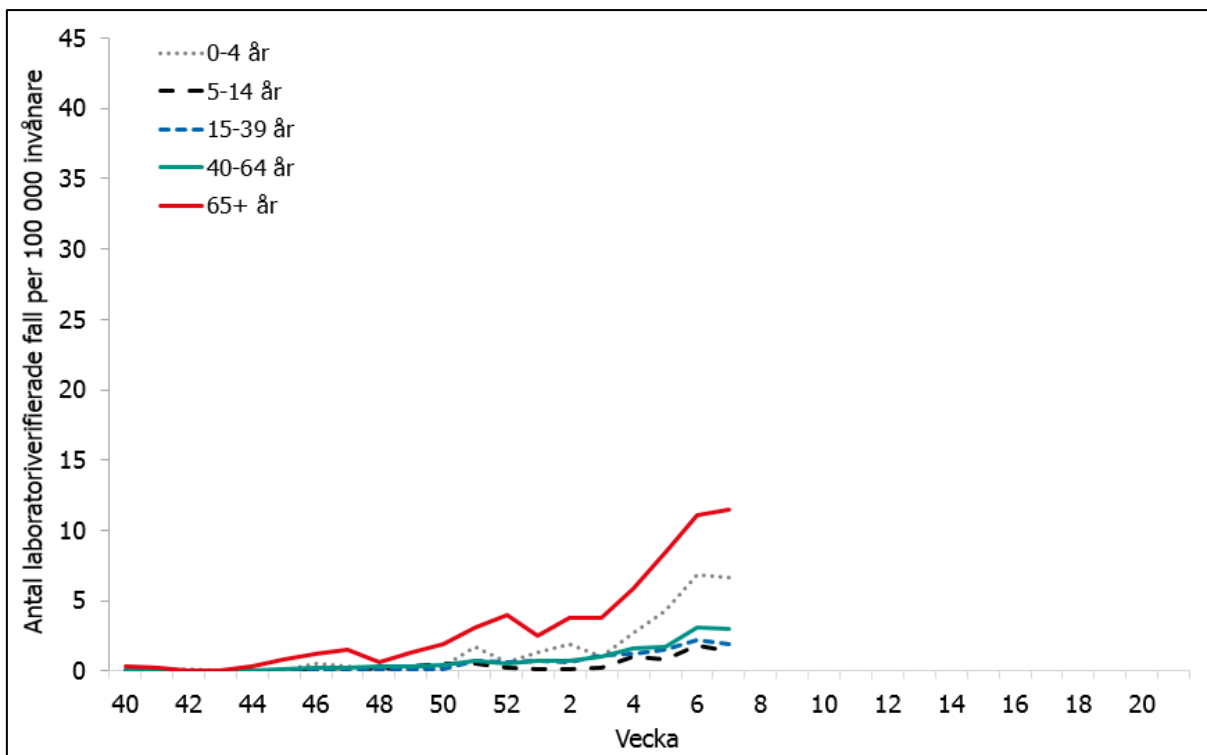
(Tabellen inkluderar inte fall diagnosticerade inom sentinelövervakningen.)

Laboratorieverifierad influensa				
Åldersgrupp	Influensa A (alla typer)		Influensa B	
	Antal	Antal per 100 000 invånare	Antal	Antal per 100 000 invånare
0-4 år	169	28,9	316	54,1
5-14 år	97	8,2	423	35,5
15-39 år	365	11,5	1134	35,7
40-64 år	480	15,3	1947	62,2
65 år och över	1257	62,2	3633	179,9
Totalt	2 368	23,4	7 453	73,8

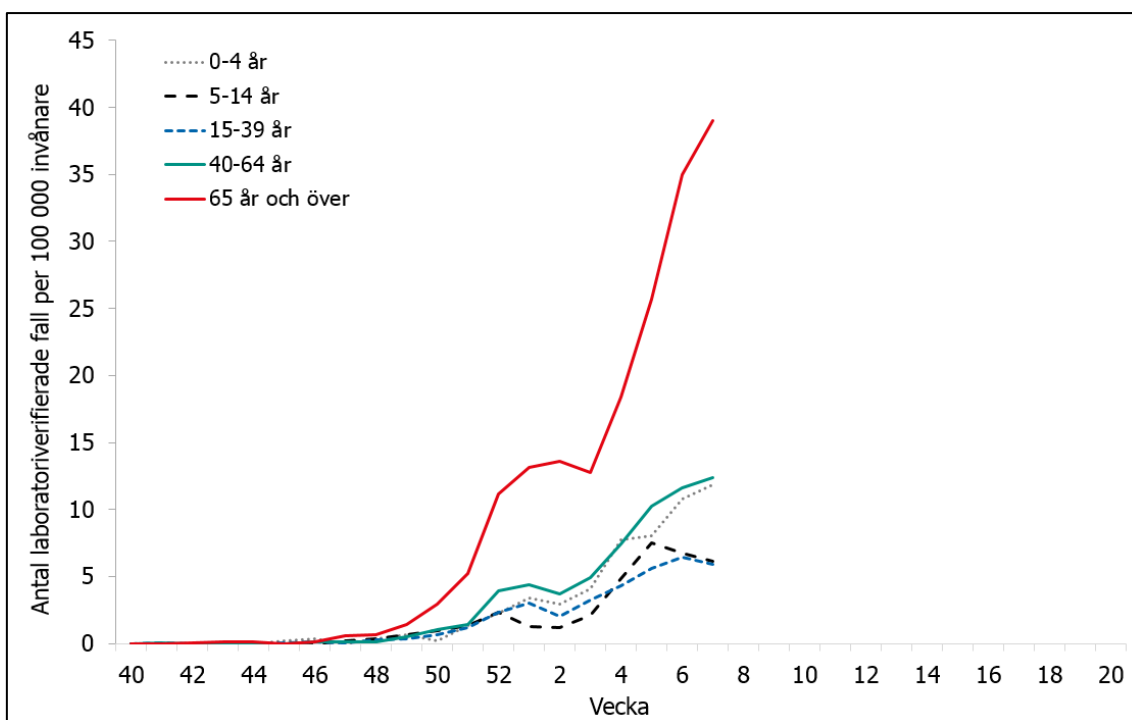
Tabell S2. Antal av intensivvårdade patienter med influensa per åldersgrupp och influensatyp, kumulativt denna säsong.

Intensivvårdade patienter med influensa				
Åldersgrupp	Influensa A		Influensa B	
	Antal	Antal i medicinsk riskgrupp	Antal	Antal i medicinsk riskgrupp
0-14 år	6	2	14	6
15-39 år	6	1	13	2
40-64 år	18	13	41	24
65 år och över	27	17	83	60
Totalt	57	43	151	114

Figur S1. Incidens av influensa A per åldersgrupp och vecka, 2017-2018.

Figur S2. Incidens av influensa B per åldersgrupp och vecka, 2017-2018.

Special: Vaccinationseffekt

Vaccinationsskyddet mot att insjukna i influensa är aldrig 100 procent, men sjukdomen blir oftast lindrigare hos de som vaccinerats. Vaccinationseffekten varierar mellan säsonger och individer och påverkas bland annat av matchningen mellan vaccinet och cirkulerande stammar, ålder och immunförsvar, samt tid sedan vaccination. Man kan mäta vaccinationseffektiviteten (VE) genom olika studieupplägg (kohortstudier, test-negativ fallkontroll), med olika utfallsmått (influensaliknande symtom, laboratorieverifierad influensadiagnos, sjukhusvård och död) för olika grupper (åldersgrupper, riskgrupper, population). Det är därför svårt att jämföra vaccinationseffekten från olika studier eftersom analysen kan ha gjorts på olika sätt.

Inför mötet som Världshälsoorganisationen WHO haft 19-21 februari, 2018 för val av vaccinstammar inför nästa säsong (2018-2019) har nu flera rapporter publicerats över influensasäsongen hittills. Samtidigt har de första preliminära estimaten av vaccinationseffekten börjat komma för säsongen 2017-2018. Samtliga visar på ett korsskydd mot influensa B/Yamagata av varierande grad, med en beräknad VE mellan 35% och 55% för influensa B. Vaccinationseffekten ses som god mot influensa A(H1N1)pdm09 (72%) men denna typ har cirkulerat i liten omfattning, vilket betyder att flera studier inte har kunnat beräkna VE. Vaccinationseffekten ses som låg (0-43%) mot influensa A(H3N2).

Läs mer i ett urval av studierna:

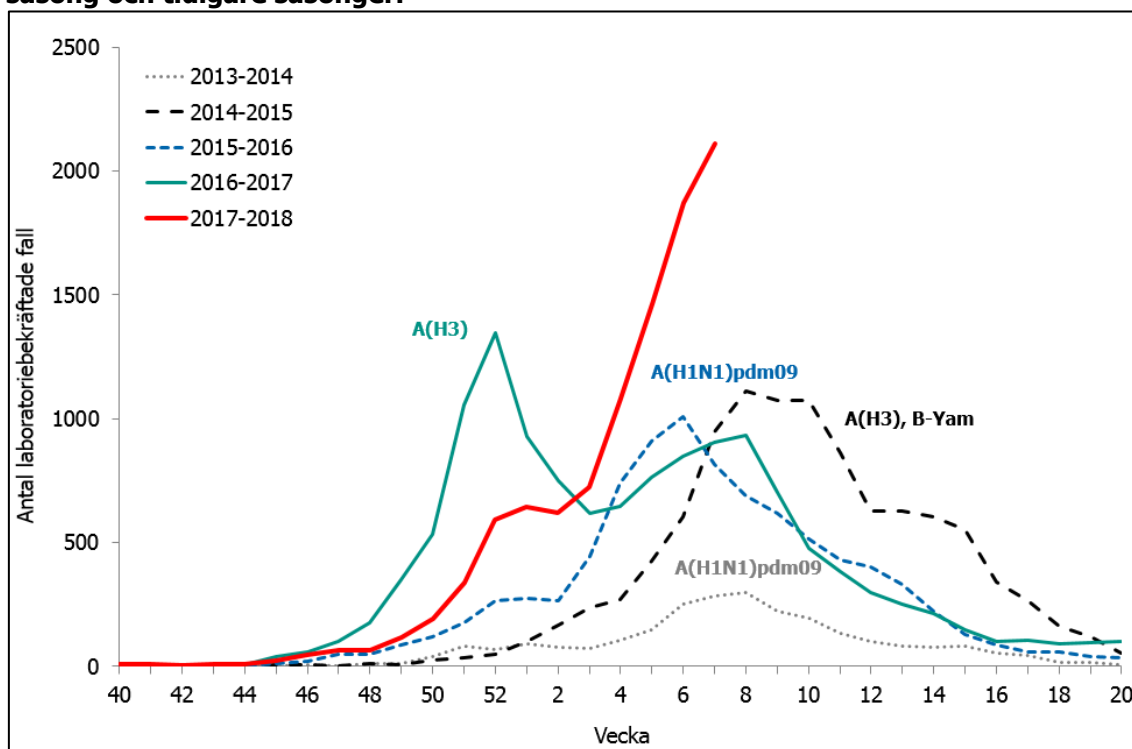
Artikel om VE i Kanada: Skowronski D, et al., *Early season co-circulation of influenza A(H3N2) and B(Yamagata): interim estimates of 2017/18 vaccine effectiveness, Canada, January 2018*, <http://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2018.23.5.18-00035>

Artikel om VE i Spanien: Castilla J, et al. *Interim effectiveness of trivalent influenza vaccine in a season dominated by lineage mismatched influenza B, northern Spain, 2017/18*. <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2018.23.7.18-00057?emailalert=true>

Fördjupad statistik

Laboratiebaserad övervakning

Figur 1A. Antal laboratorieverifierade influensafall (alla typer) per vecka, denna säsong och tidigare säsonger.

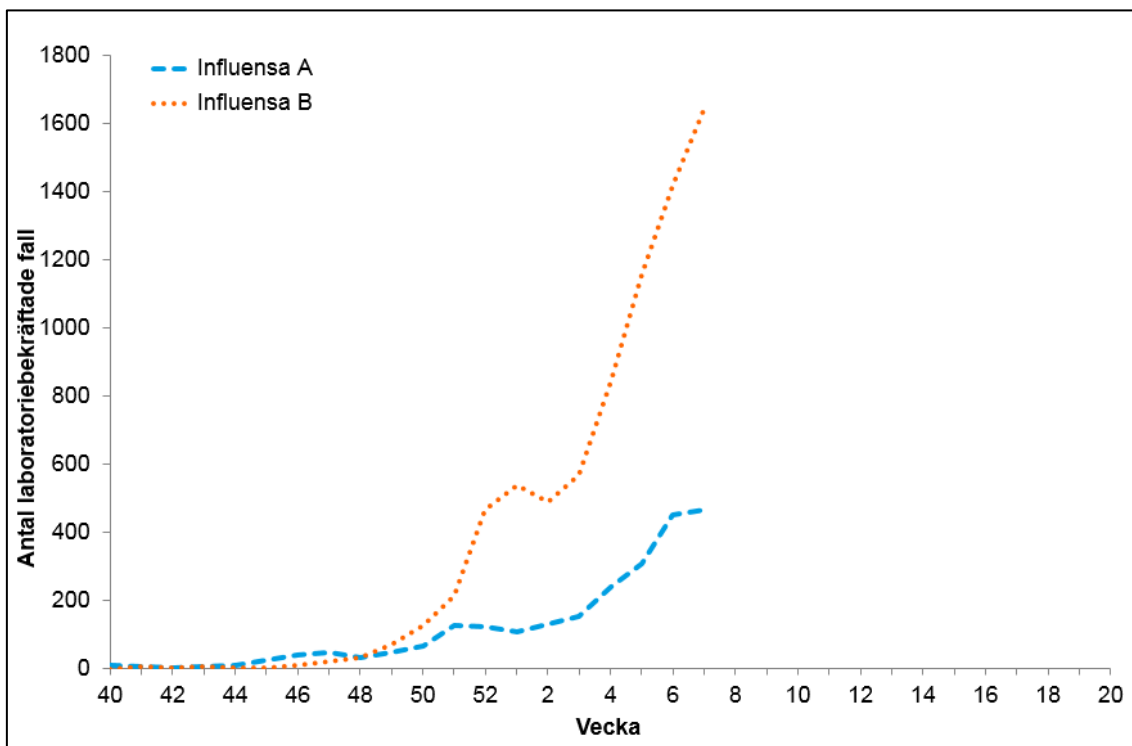
För tidigare säsonger anges vilken subtyp (av influensa A) alt. linjetyp (av influensa B) som dominerade. Figuren inkluderar inte fall diagnosticerade inom sentinelövervakningen.

Tabell 2. Antal laboratorieverifierade influensafall per typ och totalt, samt antal analyserade prover och andel positiva, för de senaste två veckorna och kumulativt denna säsong.

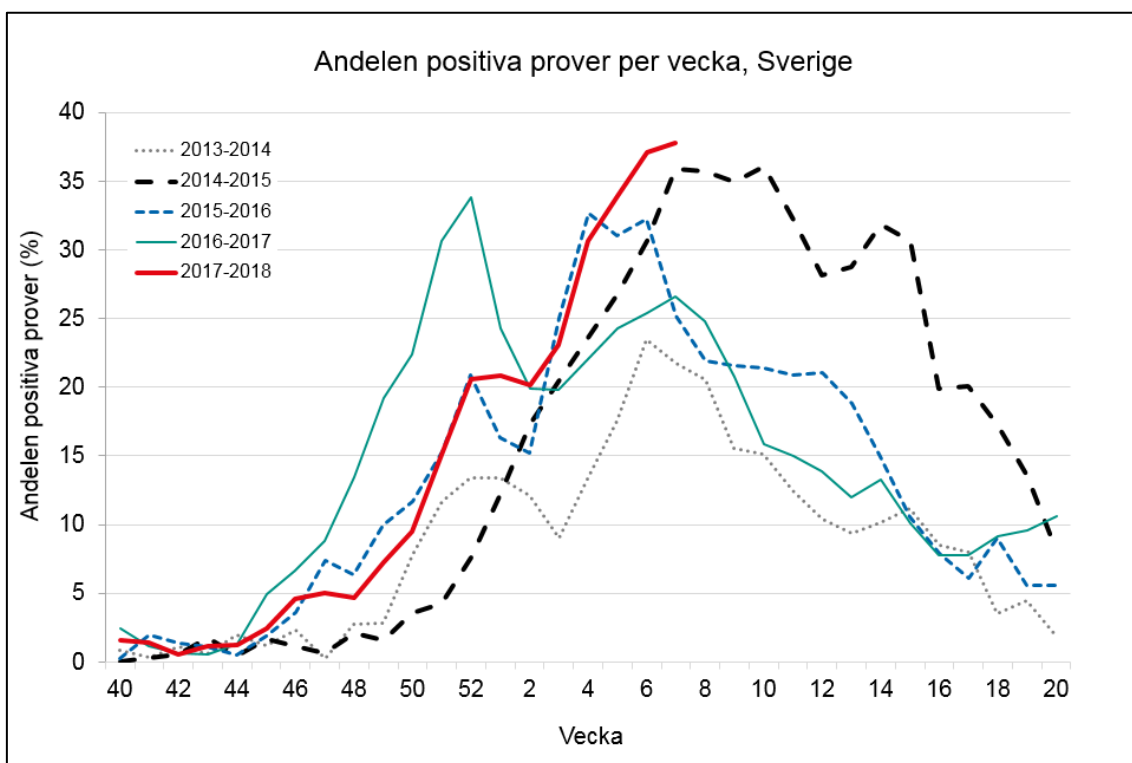
(Tabellen inkluderar inte fall diagnosticerade inom sentinelövervakningen.)

Influensatyp	Aktuell vecka	Föregående vecka	Förändring	Kumulativt under säsongen
Influensa A	464	452	3%	2 394
Influensa B	1 645	1 417	16%	7 602
Totalt antal fall	2 109	1 869	13%	9 996
Antal analyserade prover	5 584	5 036	11%	45 123
Andel positiva prover	37,8%	37,1%		22,2%

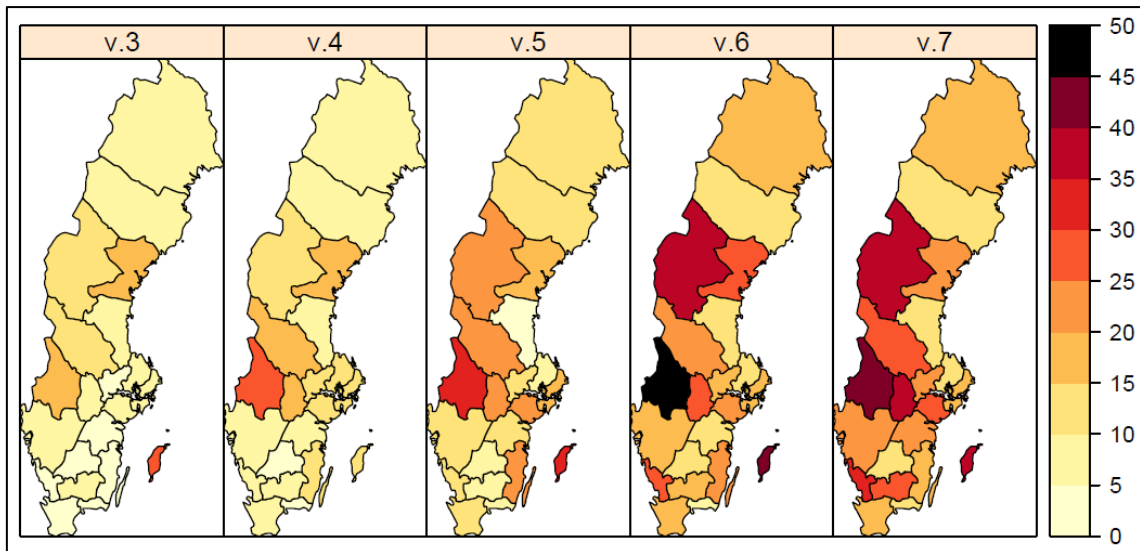
Figur 1B. Antal laboratorieverifierade influensafall per influensatyp per vecka.

Figur 1C. Andelen laboratorieanalyser positiva för influensa (alla typer) per vecka, denna säsong och tidigare säsonger.

Figur 2. Antal laboratorieverifierade influensafall (alla typer) per län och 100 000 invånare.*

Färgskalan symboliserar antalet laboratorieverifierade influensafall per 100 000 invånare och baserar sig på den anmälningspliktiga influensan A och B. I län markerade med vitt har inga influensafall diagnosticerats. Observera att antalet tagna prover varierar mellan län och över tid och påverkar starkt antalet fall som diagnosticeras.

*Observera att färgskalan ändrats väsentligt till denna vecka. Det gör att dessa kartor inte är jämförbara med tidigare rapporters kartor.

Tabell 3. Antal laboratorieverifierade influensafall (alla typer) per län, aktuell vecka och kumulativt denna säsong.

(Tabellen inkluderar inte fall diagnosticerade inom sentinelövervakningen.)

Län	Aktuell vecka		Kumulativt under säsongen	
	Antal fall	Antal fall per 100 000 invånare	Antal fall	Antal fall per 100 000 invånare
Blekinge	20	12,55	63	39,54
Dalarna	76	26,60	378	132,31
Gotland	23	39,32	107	182,93
Gävleborg	41	14,37	207	72,53
Halland	104	32,09	344	106,14
Jämtland	47	36,23	186	143,39
Jönköping	39	10,94	195	54,68
Kalmar	41	16,85	218	89,60
Kronoberg	58	29,40	157	79,58
Norrbottn	38	15,13	190	75,66
Skåne	230	17,14	889	66,24
Stockholm	438	19,02	2439	105,89
Sörmland	83	28,52	364	125,09
Uppsala	54	14,67	355	96,46
Värmland	114	40,70	586	209,19
Västerbotten	30	11,18	286	106,61
Västernorrland	58	23,58	462	187,82
Västmanland	61	22,54	261	96,42
Västra Götaland	341	20,20	1568	92,90
Örebro	116	38,87	440	147,44
Östergötland	97	21,22	302	66,08
Totalt:	2109	20,87	9997	98,94

Tabell 4. Antal laboratorieverifierade influensafall per laboratorium och typ, antal prov tagna och andelen positiva, aktuell vecka och kumulativt denna säsong.

(Tabellen inkluderar inte fall diagnosticerade inom sentinelövervakningen.)

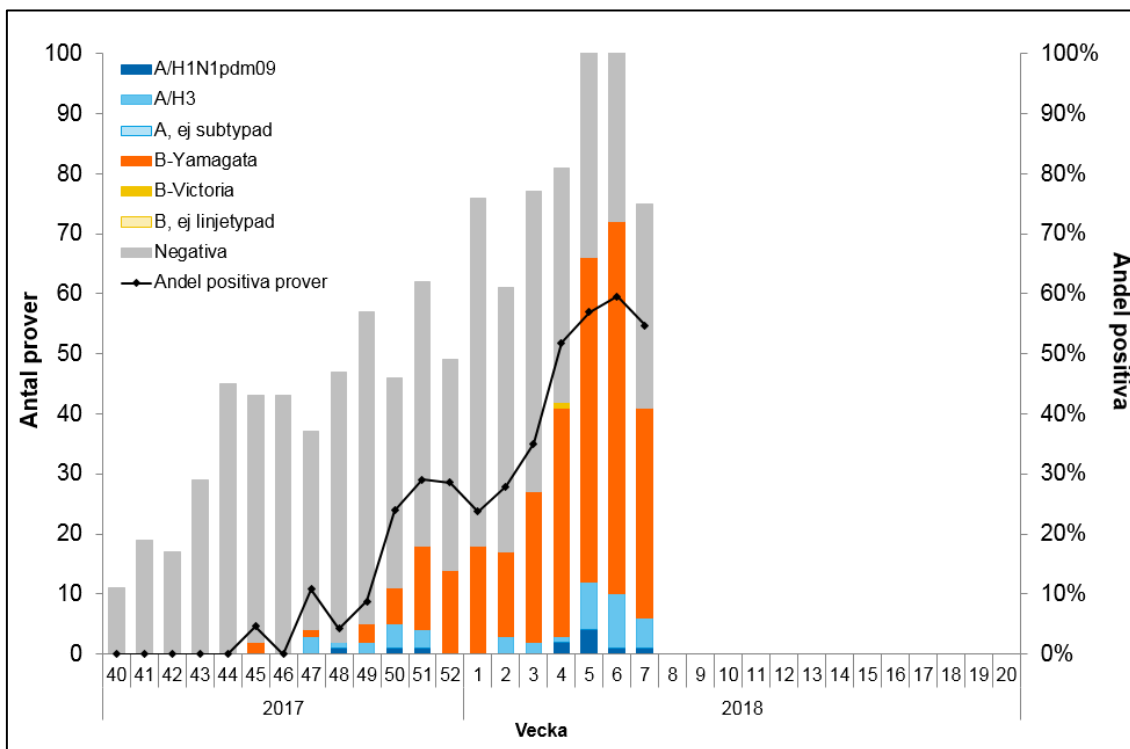
Län	Laboratorium	Antal laboratorieverifierade fall				Antal provtagna	Andel prover positiva för influensa
		Aktuell vecka		Kumulativt under säsongen			
		Influensa A	Influensa B	Influensa A	Influensa B	Aktuell vecka	Aktuell vecka
Blekinge	Karlskrona ¹	3	17	11	52	31	64,5%
Dalarna	Falun	21	55	61	314	146	52,1%
Gotland	Visby	2	20	5	97	62	35,5%
Gävleborg	Gävle	6	35	20	176	107	38,3%
Halland	Halmstad	27	77	100	241	200	52,0%
Jämtland	Östersund	13	32	67	114	94	47,9%
Jönköpings län	Jönköping	7	32	41	149	86	45,3%
Kalmar län	Kalmar	8	33	51	167	134	30,6%
Kronoberg	Växjö ¹	5	53	26	130	84	69,0%
Norrbottnen	Luleå	10	28	34	154	84	45,2%
Region Skåne	Skåne	45	185	187	694	380	60,5%
Stockholm	Aleris Medilab	3	11	24	66	22	63,6%
	Folkhälsomyndigheten	2	6	25	25	17	47,1%
	Karolinska Solna/Huddinge	96	253	506	1442	1033	33,8%

Län	Laboratorium	Antal laboratorieverifierade fall				Antal provtagna	Andel prover positiva för influensa
		Aktuell vecka		Kumulativt under säsongen			
		Influensa A	Influensa B	Influensa A	Influensa B	Aktuell vecka	Aktuell vecka
	Stockholm / Unilabs	19	56	113	295	217	34,6%
Sörmland	Eskilstuna / Unilabs	22	61	103	251	133	62,4%
Uppsala län	Uppsala	8	46	79	280	149	36,2%
Värmland	Karlstad	17	97	107	479	238	47,9%
Västerbotten	Umeå	4	26	91	196	148	20,3%
Västernorrland	Sundsvall	18	39	110	351	268	21,3%
Västmanland	Västerås	9	50	51	207	155	38,1%
Västra Götaland	Borås	4	51	74	193	129	42,6%
	Göteborg	41	99	222	536	409	34,2%
	Skövde / Unilabs	2	57	29	211	151	39,1%
	Trollhättan	17	68	65	235	188	45,2%
Örebro län	Örebro	31	85	125	315	236	49,2%
Östergötland	Linköping	24	73	67	232	135	71,9%
	Totalt:	464	1 645	2 394	7 602	5036	41,9%

Ett streck (-) indikerar att laboratoriet inte har rapporterat antal fall eller antal provtagna för aktuell vecka. ¹Huvuddelen av proverna från Blekinge analyseras i Växjö.
 *Prover som analyserats vid Folkhälsomyndigheten med MERS-frågeställning.

Sentinelprovtagning inom öppenvård och på barn- och infektionskliniker

Figur 3. Antal sentinelfall per influensatyp och andel positiva, per vecka.

Tabell 5. Antal prov, antal **sentinelfall per influensatyp och län, aktuell vecka och kumulativt sedan vecka 40, 2017, samt andel positiva prover, aktuell vecka.**

Provernas ursprungslän	Antal inskickade prover		Antal laboratorieverifierade fall						Andel positiva prover
			Influensa A		Influensa B		Totalt		
	Aktuell vecka	Kumulativt	Aktuell vecka	Kumulativt	Aktuell vecka	Kumulativt	Aktuell vecka	Kumulativt	Aktuell vecka
Blekinge*	0	0	-	-	-	-	0	0	-
Dalarna*	4	83	0	0	0	25	0	25	0,0%
Gotland*	4	45	1	1	3	10	4	11	100,0%
Gävleborg*	0	0	-	-	-	-	0	0	-
Halland*	9	114	1	6	0	17	1	23	11,1%
Jämtland*	9	61	0	5	10	20	10	25	111,1%
Jönköping*	1	28	0	2	0	2	0	4	0,0%
Kalmar	1	25	0	0	0	5	0	5	0,0%
Kronoberg	0	1	-	0	-	0	0	0	-
Norrbottn*	0	39	-	3	-	6	0	9	-
Skåne*	14	264	1	11	11	84	12	95	85,7%
Stockholm*	6	97	0	6	2	28	2	34	33,3%
Sörmland*	4	19	0	0	0	4	0	4	0,0%
Uppsala*	5	36	0	3	1	15	1	18	20,0%
Värmland	0	0	-	-	-	-	0	0	-
Västerbotten*	0	31	-	0	-	6	0	6	-
Västernorrland*	0	4	-	0	-	2	0	2	-
Västmanland*	6	65	1	4	3	22	4	26	66,7%
Västra Götaland*	12	221	2	12	4	50	6	62	50,0%
Örebro	0	0	-	-	-	-	0	0	-
Östergötland	0	0	-	-	-	-	0	0	-
Totalt:	75	1133	6	53	34	296	40	349	53,3%

* I dessa län sker sentinelprovtagning även på barn- och infektionskliniker. [Mer information om sentinelövervakningen.](#)

SIRI

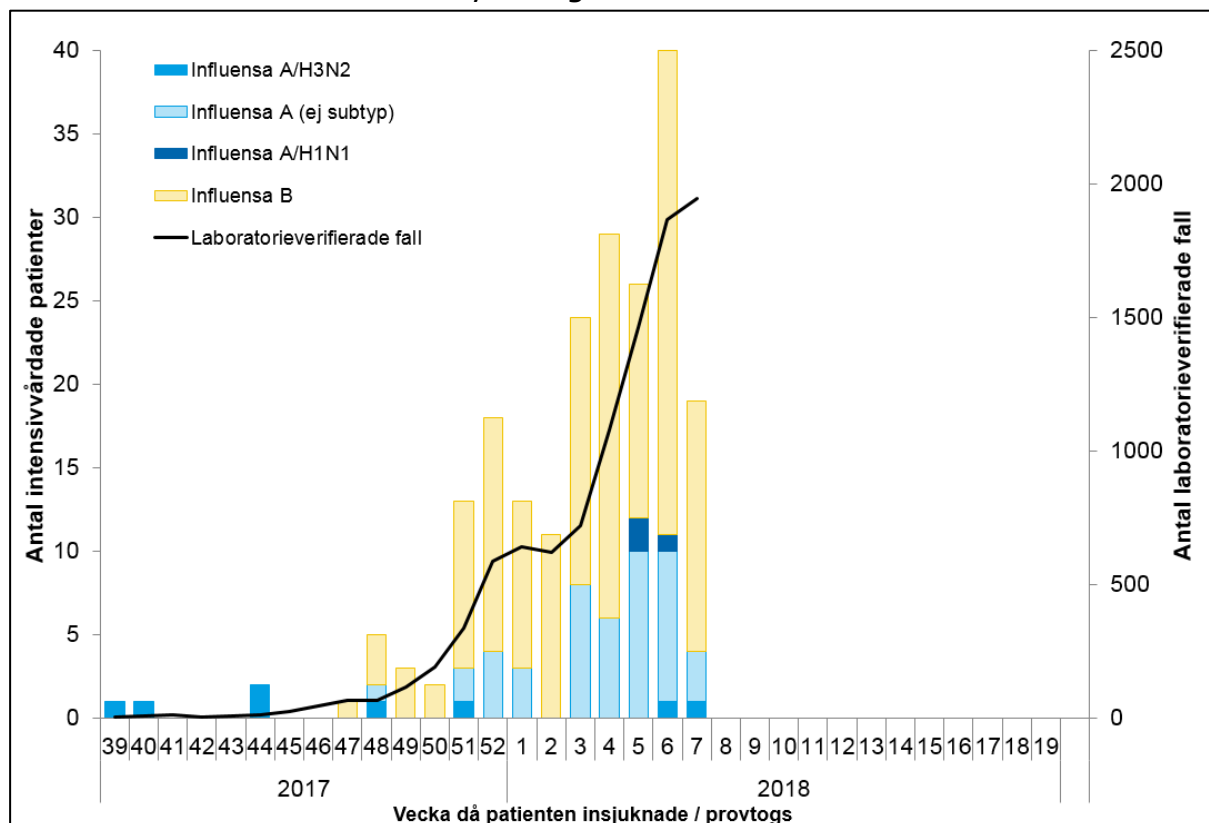
Data från Svenska Intensivvårdsregistrets Influensaregistrering.

Tabell 5. Antal intensivvårdade patienter med influensa, säsong 2017–2018

Influensatyp	Kumulativt under säsongen*
Influensa A (ej subtypad)	46
Influensa A/H3N2	8
Influensa A/H1N1pdm09	3
Influensa B	151
Totalt:	208

* Viss fördröjning i rapporteringen förekommer, varmed antalet intensivvårdade kan komma att ändra sig. [Mer information om SIRI.](#)

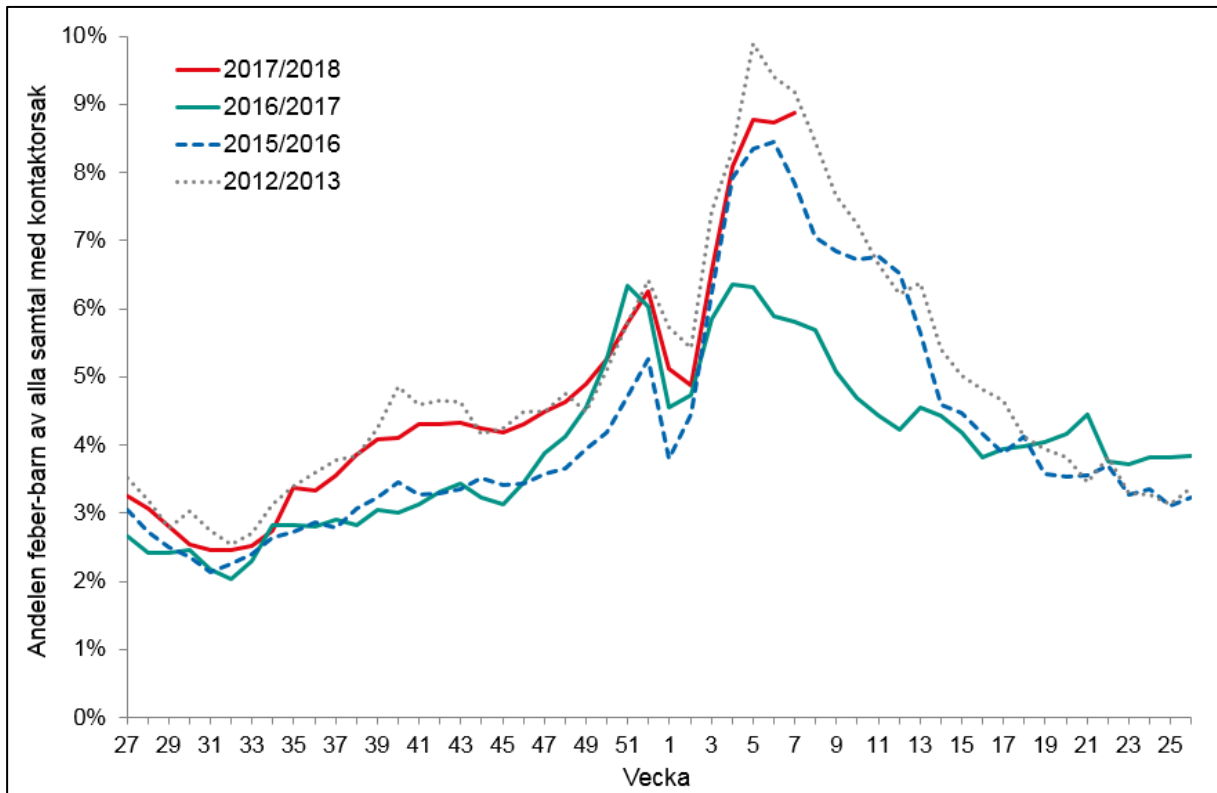
Figur 4. Antal intensivvårdade patienter med influensa per influensatyp och laboratoriebekräftade influensafall, säsong 2017–2018

1177 Vårdguiden på telefon

- Medelhög influensaaktivitet
- Normal jämfört med tidigare säsonger
- Oförändrat jämfört med föregående vecka

Figur 5. Andel samtal till 1177 Vårdguiden gällande feber hos barn av samtliga samtal med angiven kontaktsorsak.

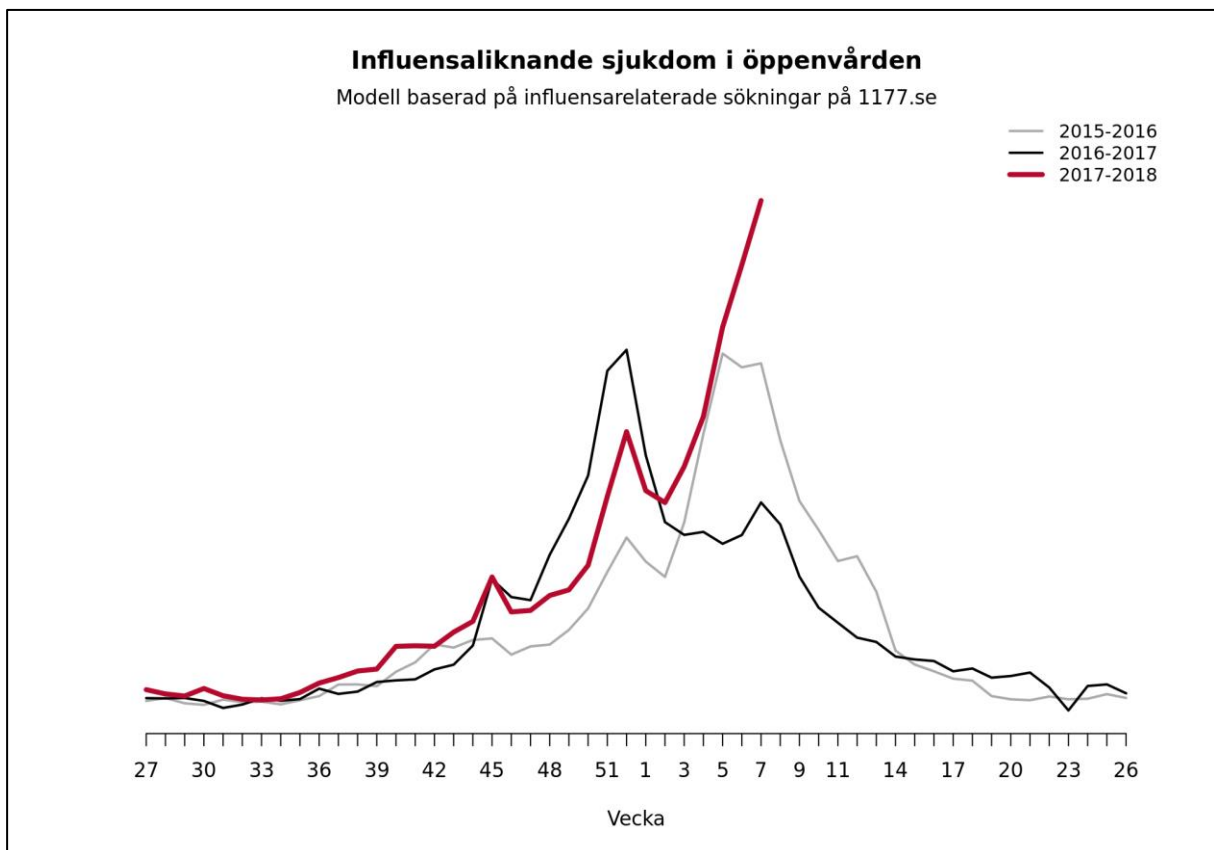
[Mer information om 1177 Vårdguiden på telefon.](#)

Webbsök

- Mycket hög influensaaktivitet
- Hög nivå jämfört med tidigare säsonger
- Ökning jämfört med föregående vecka

Figur 6. Influensaliknande sjukdom i öppenvården.

Modell baserad på influensarelaterade sökningar på 1177 Vårdguidens webbplats 1177.se

[Länk till Webbsöks veckorapport på Folkhälsomyndighetens hemsida \(publiceras varje måndag\).](#)